

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XVII. Idem probatur ex nomine sacerdotis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

cogebantur: quare vulgò existimabantur Christiani planè
athèi; quod nullis Diis palàm sacrificare cernerentur. Cete-
rùm non solùm tempore Minutij Felicis, sed etiam mul-
tò antè habuisse Christianos altaria, perspicuum est ex locis
citatis Tertulliani, Dionysij, & Clementis, qui sunt omnes
Minutio antiquiores, & ex Cypriano, qui fuit æqualis Mi-
nutij.

CAPVT XVII.

Idem probatur ex nomine Sacerdotis.

TERTIVM caput sumitur ex vocabulo, SACER-
DOS. Fatentur enim Calvinus, & Martyr loco su-
prà notato, sacerdotes propriè ordinari ad sacri-
ficium; & idèò contendunt non dedisse Christum
Ecclesiæ sacerdotes, sed ministros tantùm verbi, & Sacramen-
torum.

Porrò veteres Patres adèò frequenter hac voce vtuntur, vt
coactus sit Kemnitijs confiteri in 2. par. Examinis, pag. 1140.
vbi de Sacramento Ordinis disputat, inualuisse apud veteres
vsum, vocandi ministros Ecclesiæ sacerdotes, & eorum mini-
sterium sacerdotium, licet in Scriptura Testamenti noui,
eiusmodi vocabulum in hac significatione non inueniatur:
quod quidem verissimum est. Nam non solùm Augustinus
lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 10. & Chrysostronus in libris sex de
sacerdotio, quos Kemnitijs citat, & omnes posteriores pas-
sim vtuntur hac voce, sed etiam his antiquiores, vt GAVDEN-
TIVS tract. 2. de Exodo: *Dominus*, inquit, *discipulis fidelibus*
mandat, quos primos Ecclesia sua constituit sacerdotes, vt in-
desinenter ista vita aeterna mysteria exercerent, qua necessè
est à cunctis sacerdotibus per singulas totius orbis Ecclesias ce-
lebrari. Item Hieronymus in Dialoگو contra Luciferianos
prope finem. Ambrosius in Psal. 38. Eusebius lib. 5. demonstr.
Euangel. cap. 3. Cyprianus in singulis fermè epistolis. Tertul-
lianus de præscriptione, & de uelands virginibus. Dionysius
cap. 1. 3. & 5. Eceles. hierar. & alij omnes hac voce vtuntur. Et
quod amplius est, ipsum S. Ioannem Apostolum sacerdotio
functum, & laminam Pötificalem gestasse scribit Polycrates
apud Eusebium libro quinto historia, capite vicesimoter-
tio.

Xxx 3 Neque

Neque obstat, quòd in nouo Testamento ministri Ecclesiastici non dicantur sacerdotes; causa enim prompro est. Quia enim tempore Apostolorum adhuc vigeat sacrificium Iudaicum, & sacrificia cruenta offerebantur in templo Hierosolymitano, Apostoli (Domino inspirante) non mutabantur nominibus sacerdotij, sacrificij, templi, altaris, & milium rerum, vt facilius distinguerent Christiana sacrificia Iudaicis, & ne putarentur, si iisdem vterentur vocibus, colerent illos ritus innouare, aut confirmare. Sed paulò post eum templo Hierosolymitano, & cessantibus omnino sacrificijs Hebræorum, liberè cœperunt antiquissimi Patres vti nominibus, templi, altaris, sacerdotis, & sacrificij, vt res ipsa postulabat.

Quare manifestè fallitur, vel potius mentitur Caluini libro 4. Institutionum, cap. 18. §. 10. cùm dicit, honorem sacerdotij sic vni Christo veteres vendicasse, vt Antichristi vocem fore affirmet Augustinus lib. 2. contra Parmenianum, cap. 1. quis Episcopum inter Deum, & hominem intercessorem faciat. Nam Augustinus contra Parmenianum non loquitur de sacerdote, sed de mediatore, & non de quocunq; mediatore, sed de mediatore per modum redemptionis, quæ soli Christo propria est. Nam per modum deprecationis multos intercessores, & mediatores, passim fatentur Patres. Nam appellat sanctos Martyres Basiliius in oratione in 40. Martyres, & Hieronymus in epistola ad Fabiolam de veste sacerdotali, appellat Episcopos sequestres, id est, mediatores inter Deum & populum, per oblationem sacrificij altaris: quæ oblationem est apud Chrysostomum in 6. lib. de sacerdotio. Non solum intercessores, sed nominatim sacerdotes A. V. G. v. 3. 1. 1. vocat Episcopos, & Presbyteros, lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 1. *Episcopi, inquit, & presbyteri propriè dicuntur sacerdotes.*

Neq; valet responsio Kemaitij loco notato, vbi fatetur nomen sacerdotij esse apud veteres, sed non vult accipi pro ministerio sacrificandi, sed pro ministerio verbi, & Sacramentorum: istud enim solum ministerium tribui contendit in scriptura noui Testamenti illis hominibus, qui à Patribus sacerdotibus appellari consueuerunt. Hæc, inquam, solutio non sufficiens. Nam IN PRIMIS sequeretur omnes Patres Græcos, & Latinos vel ignorasse vim huius vocis, vel de indolentia illa abuti voluisse. Nam vt ait Apostolus ad Hebr. 5. *Omnes*

Pontifex constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia. Et cap. 8. Omnis Pontifex ad offerendum ministrera & hostias constituitur. Et inde probat idem Apostolus Christum non esse sacerdotem, si nihil habeat quod offerat.

Quis ergo credat, doctissimos Patres nomen sacerdotis tribuisse iis, qui solum docent populos, & iis Sacramenta ministrant; sed Deo nullum offerunt sacrificium? PRAETEREA docere, & Sacramenta ministrare, non solum conuenit Episcopis, & Presbyteris, sed etiam Diaconis, & tamen Diaconi à veteribus non dicuntur sacerdotes; vt patet ex Augustino loco citato lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 10. vbi dicit Episcopos, & Presbyteros propriè sacerdotes nominari; & ex Concilio IV. Carthaginensi can. 4. vbi aperte dicitur, Diaconos non ad sacerdotium, sed ad ministerium ordinari.

DICES, Diaconi non poterant omnia Sacramenta ministrare, & idè fortasse non dicebantur sacerdotes. At nec Presbyteri omnia Sacramenta ministrare poterant, vt patet de Sacramento Ordinis, & Confirmationis, & tamen sacerdotes dicebantur. Illa igitur sola vera causa est, quam reddit Concilium Nicænum can. 14. quia videlicet Diaconi non habent potestatem sacrificia offerendi, sed solum in sacrificio sacerdotibus ministrandi.

CAPVT XVIII.

Probatnr sacrificium ex Liturgiis.

 VARTVM caput sumitur ex ritu celebrandi. Nam in primis ex omnibus antiquis Liturgiis, quæ exstant, Iacobi, Clementis, Basilij, Chrysoptomi, & ex lib. 5. & 6. de Sacramentis Ambrosij, & ex Catecheli quarta & quinta mystagogica Cyrilli Hierosolymitani, qui magnam partem Liturgiæ exponunt; clarissimè patet, veteres Patres eo ritu celebrasse mysterium Eucharistiæ, vt nihil dubitauerint, eam esse verissimum sacrificium: plena sunt enim nomina oblationis, sacrificij, victimæ, signorum, benedictionum, eleuationum, aliorumque eiusmodi rituum. Quare Lutherus (vt supra notauimus) in libro de formula Missæ, totum Canonem abstulit, quod non putaret eo incolumi existente, posse defendi, Missam non esse sacrificium. Canon autem verbis non multum mutatis, totus